

št.: 842-0002/12-1
datum: 30.06.2012

OBČINA MEŽICA
Trg Svobode 1
2392 Mežica

OBČINSKI NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POPLAVAH NA OBMOČJU OBČINE MEŽICA

Verzija 2.0

	Organ	Datum	Podpis odgovorne osebe
Izdelal	Občina Mežica zunanji strokovni sodelavec za ZiR	30. 06.2012	Donau Nenad univ.dipl.var.,spec.
Obravnaval	Štab CZ Občine Mežica	04.10.2012	Gomilšek Božidar univ.dipl.ing.el.
Sprejel	Župan občine Mežica	04.10.2012	Krebel Dušan univ.dipl.ekon.
Skrbnik	Občina Mežica zunanji strokovni sodelavec za ZiR	04.10.2012	Donau Nenad univ.dipl.var.,spec.

Pregled ažuriranja, dopolnitev, spreminjanja občinskega načrta zaščite in reševanja ob poplavah na območju Občine Mežica:

	Datum ažuriranja	Datum dopolnitev	Datum spreminjanja
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			

KAZALO

1 Uvod	5
1.1 Nevarnost poplav v Občini Mežica	5
1.2 Značilnosti vodotokov v Občini Mežica	6
1.3 Poplavna območja v Občini Mežica	7
1.4 Ogroženost zaradi poplav v Občini Mežica	7
1.5 Učinki poplav na ljudi, zgradbe in okolje	8
1.6 Verjetnost nastanka verižne nesreče	8
2 Obseg načrtovanja	10
2.1 Temeljne ravni načrtovanja	10
2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči	10
3 Koncept zaščite, reševanja in pomoči ob poplavah	11
3.1 Temeljne podmene načrta	11
3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja	11
3.2.1 Koncept odziva ob poplavah	11
3.3 Uporaba načrta	12
4 Sile, sredstva in viri za izvajanje načrta	13
4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog	13
4.2 Sile za zaščito, reševanje in pomoč na občinski ravni	13
4.3 Materialno - tehnična sredstva za izvajanje načrta	14
4.4 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta	14
5 Opazovanje in obveščanje	15
5.1 Opazovanje nevarnosti nastanka poplav	15
5.2 Obveščanje in informiranje pristojnih organov v Občini Mežica	15
5.3 Obveščanje prebivalcev ob poplavah	16
5.4 Obveščanje javnosti	17
5.5 Alarmiranje	17
6 Aktiviranje sil in sredstev	18
6.1 Aktiviranje organov vodenja in strokovnih služb	18
6.2 Aktiviranje sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč	18
6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih	19
7 Upravljanje in vodenje	20
7.1 Organi in njihove naloge	20
7.2 Operativno vodenje	21
7.3 Ukrepanje organov Civilne zaščite ob poplavah	22
7.4 Organizacija zvez	22
8 Ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči	24
8.1 Ukrepi zaščite in reševanja	24
8.1.1 Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	24
8.1.2 Evakuacija	25
8.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	25
8.1.4 RKB Zaščita	25
8.1.5 Zaščita kulturne dediščine	25
8.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči	26
8.2.1 Tehnično reševanje ob poplavah	26

8.2.2	Nujna medicinska pomoč	26
8.2.3	Psihološka pomoč.....	26
8.2.4	Prva veterinarska pomoč	27
8.2.5	Pomoč ogroženim in prizadetim	27
8.2.6	Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje	27
9	Osebna in vzajemna zaščita	28
10	Ocenjevanje škode	29
11	Razlaga pojmov in okrajšav	30
11.1.	Pomen pojmov.....	30
11.2	Razlaga okrajšav	31
12	Seznam prilog in dodatkov	32
12.1	Priloge	32
12.2	Dodatki	32

1 UVOD

Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavi je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. list RS, št. 51/2006 - UPB, Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, Ur. list RS, št. 97/2010) Ocene ogroženosti Občine Mežica ob naravnih in drugih nesrečah in v skladu z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. list RS, št. 24/2012), splošno zakonodajo in izvedbenimi predpisi.

Poplava je naraven pojav, ki nastane zaradi izredno močnih padavin ali naglega taljenja snega ali medsebojnega skupnega delovanja. Do poplavljanja lahko pride tudi zaradi zajezev povzročenih s snežnim ali zemeljskim plazom, zaradi delovanja hudournikov, zaradi naravnega posedanja tal, zaradi rudarskih del, zaradi padavin in istočasnega taljenja snega na zamrznjeni podlagi, dviga gladine podtalnice ali zaradi visoke morske plime. K pojavu poplav vse bolj prispevajo človekovi posegi v naravo.

Kombinacija izdatnih padavin in taljenja snega običajno povzročajo obsežne poplave, prav tako tudi lokalna neurja na območjih 50 do 100 km², ki jih imenujemo hitre poplave.

1.1. Nevarnost poplav v Občini Mežica

Poplave v občini Mežica praviloma nastopajo zaradi intenzivnih padavin. V odvisnosti od vlažnosti zemljišča in letnega časa padavine povzročijo večji ali manjši odtok vode, ki se zbira v reki Meži in posameznih potokih in hudournikih. Srečujemo se v glavnem s hudourniškimi poplavami. Reka Meža je v svojem toku skozi občino Mežica precej urejena, ni pa izključena možnost poplave pri izredno visoki vodi oziroma v primeru izrednega dogodka (zemeljski plaz, zajezev pod mostom). Celoten pojav zbiranja in odtekanja vode spremljajo erozijski pojavi

Do poplav lahko pride predvsem zaradi:

- ✓ obilnih in dolgotrajnih padavin;
- ✓ velike predhodne vlažnosti tal;
- ✓ padavin, ki so padle na snežno odejo, povzročile njeno taljenje in nagel površinski odtok.

Poplave je možno razdeliti na več kategorij, osnova je odvisnost od pretoka v vodotoku, ki povzroča poplave.

Poplave se razlikujejo glede na:

- ✓ tip vodotoka (gorski, dolinski, ravninski);
- ✓ relief zemljišča (ježa, depresije);
- ✓ obseg;
- ✓ intenziteto in razprostranjenost padavin;
- ✓ letni čas (jesenske, spomladanske);
- ✓ tip visoko - vodnega vala;
- ✓ trajanje;
- ✓ pogostost pojavljanja;

- ✓ vrsto zemljišča in naravno poplavljenih objektov.

Krčenje gozdov, obdelava tal, gosta cestna mreža, urbanizacija, opuščanje jezov za mline, žage in male elektrarne na potokih in reki Meži ter urejanje smučišč spreminja vodne pa tudi poplavne razmere v mežiški kotlini. Predvsem je s tem močno pospešen in povečan pretok padavinske vode, okrepili sta se erozija prsti in linearna erozija. Zaradi tega je prišlo predvsem v zgornjih delih hudourniških grap do poglobitve strug in nastanka novih erozijskih žlebov. Globoko zajedeni, opuščeni ali pa še aktivni kolovozi in poti se ob nalivih spremenijo v prave hudournike, ki odnašajo prst in pesek. S temi pojavi so povezani tudi zemeljski plazovi in usadi, ki še dodatno odnašajo velike količine materiala v dolino in v reko Mežo.

Poplavna ogroženost je odvisna od:

- ✓ **višine poplavnega vala**, ki povzroča žrtve zaradi utopitve, škodo zaradi preplavljanja dobrin ter vdora vlage, dodatno obremenitev konstrukcij s hidrostatičnim tlakom in neprehodnost prizadetega območja;
- ✓ **hitrosti toka vode**, ki povzroča odplavljanje žrtev in dobrin, dodatno obremenitev konstrukcij s hidrostatičnim tlakom in neprehodnost prizadetega območja;
- ✓ **onesnaženja**, ki se širi iz preplavljenih virov onesnaženja in kanalizacije;
- ✓ **erozije dna in brežin struge**, ki povzroča spodkopavanje, porušitev in odnašanje objektov, odnašanje tal in spremembe morfologije struge, odnašanje dobrin in obrežne vegetacije;
- ✓ **naplavljanje plavin**, kjer mulj izdatno poveča škodo na dobrinah, plavine povečajo dinamične tlake in rušilno moč vode, onesnažene plavine onesnažujejo okolje, z nerodovitnimi plavinami se zmanjšuje rodovitnost tal in spreminja se morfologija reliefa in
- ✓ **trajanje poplave**, kjer večdnevno poplavljanje uničuje posevke, večji je vdor vlage v konstrukcije in instalacije, razmočeni nasipi popustijo, naraščajo stroški za zaščito in reševanje.

Režim odtočnosti se kaže v obliki visokovodnih valov, ki so danes veliko bolj strmi, s krajšim časom naraščanja in upadanja vodnega vala. Osnovni vzrok za to so človekovi posegi v naravo (čezmerna sečnja gozdov, neurejene gozdne ceste, regulacije, urejanje smučišč, urbanizacija neprimernih površin), s čemer se je povečala pretočnost vodotokov in zmanjšala naravna zadrževalna sposobnost okolja.

1.2 Značilnosti vodotokov v Občini Mežica

Vodotoki v naši občini spadajo v porečje reke Drave, v njo se pri Dravogradu izliva reka Meža, ki izvira pod goro Olševo v pogorju vzhodnih Karavank.

- Rečni režim

Po rečnem režimu spada Reka Meža s pritoki k snežno - dežnemu režimu.

- b) Specifičen odtok – pove nam koliko vode odteče v sekundi z 1 km² površine; za mežiško kotlino je ta vrednost cca. 1,14 m³/sek;
- c) Odtočnost reke Meže in potokov v občini Mežica;

To je razmerje med količino padavin in odtekle vodo, za naše območje se giblje okrog 40 %

d) Padavine

Na prostorsko in časovno porazdelitev padavin močno vplivata geografska lega in reliefna razgibanost. Največ padavin pade v dneh, ko pride nad naše kraje vlažen in topel zrak iznad Sredozemlja, ki se na gorskih pregradah vzhodnih Karavank dviguje, ohlaja in izloča odvečno vlago. Za naše območje je letna količina padavin okrog 1500 mm/m². Najbolj namočeni zahodni predeli Slovenije dobijo čez 3000 mm/m², najbolj sušni predeli na vzhodu pa le 900 mm/m² padavin letno. Tako pri nas letno pade na 20 km² površine občine ca. 30 milijonov m³ dežja in pri predpostavljeni odtočnosti ca. 40 %, odvedejo potoki in reka Meža ca. 12 milijonov m³ vode na leto.

1.3 Poplavna območja v Občini Mežica

Poplave so na posameznih vodotokih in območjih pojavljajo v enaki intenziteti v določenih časovnih presledkih. Glede na povratno dobo nastopa visokih voda ločimo naslednje poplavne linije:

- ✓ poplavne linije s povratno dobo nastopa do 5 let - pogoste poplave;
- ✓ poplavne linije s povratno dobo nastopa od 10 do 20 let - 10 do 20 letne poplave;
- ✓ poplavne linije s povratno dobo nastopa 100 in več let - katastrofalne poplave.

V večini primerov poplave z enako povratno dobo ne nastopijo na celotnem povodju hkrati. Na manjših povodjih so za nastop poplav odločilne intenzivne padavine krajšega trajanja do nekaj ur, ki so najpogostejša v poletnem obdobju. Na večjih povodjih so odločilne padavine z daljšim trajanjem, ki nastopijo večinoma v pomladanskem oz. jesenskem času.

1.4 Ogroženost zaradi poplav v Občini Mežica

Poplave so v naši občini občasen pojav, večinoma se pojavljajo v območjih ob hudourniških potokih, ki se izlivajo v reko Mežo. Ta reka bi lahko postala nevarna (kljub regulirani strugi) ob intenzivnih padavinah v sosednji - občini Črna na Koroškem v povezavi z zemeljskim plazom ali zamašitvijo mostnega profila.

Večje poplave v občini Mežica

Visoke vode se v naši občini pojavijo skoraj vsako leto, in to v vsakem letnem času. Običajno se pojavijo hudourniške visoke vode v poletnem obdobju na pritokih reke Meže. Meža sama navadno naraste ob pozno- jesenskih deževjih.

Reka Meža je poplavela južni del Mežice leta 1927, zelo nevarno je bilo še leta 1990, ko je gladina vode že segala do vrha nižjih mostov. Tudi leta 2000 je Meža krepko narasla. Potok Šumc je leta 1961 ob hudi nevihti poplaval del Mežice ob svojem toku. Nastala je velika gmotna škoda, bila je tudi smrtna žrtev.

1.5 Učinki poplav na ljudi, zgradbe in okolje

Poplave so dinamičen pojav. Zbiranje in odtok povečanih količin padavin povzročata intenzivne procese erozije ne samo v strugi reke ali potoka, temveč v celotnem povodju. Kalnost vodotoka se izredno poveča. Poleg plavin, ki jih voda vleče po dnu, odplavlja in tudi nosi različne plavajoče predmete. Ti (debla večjih dreves, lesene konstrukcije) se na zoženih delih struge (mostovi) zagostijo in zajeziyo vodo. Z nadaljnjim povečanjem pretoka se zajezev poruši in povzroči dodatni porušitveni poplavni val v strugi vodotoka.

Poplave pri ljudeh povzročajo najrazličnejše poškodbe, ki nastanejo zaradi visoke vode, odnašanja predmetov, ali poškodbe, ki nastanejo zaradi reševanja predmetov iz narasle vode. Poleg poškodb povzročajo poplave pri ljudeh tudi psihično prizadetost (strah, izguba doma in drugo). Poplave lahko zahtevajo tudi človeška življenja, najpogosteje zaradi utopitve.

Zaradi poplav lahko pride do rušenja stanovanjskih objektov in stavb kulturne dediščine, poškodovanja ali uničenja infrastrukture. Voda uničuje opremo, sprožajo se plazovi, ki lahko ogrožajo stanovanjske objekte. Za daljše obdobje je onemogočena kmetijska pridelava, poškodovani so gozdovi in drugo.

Poplavljanje kulturne krajine, infrastrukture in pozidave povzroča škodo, ki jo lahko razvrstimo v neposredno in posredno škodo. Ko se voda umakne v strugo, zapušča na poplavljenih površinah naplavine, plavajoče predmete, onesnaženje in drugo.

1.6 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Reka Meža lahko ogroža na Poleni ter na Lomu, predvsem v povezavi z večjim zemeljskim plazom, kjer obstaja nevarnost za infrastrukturne objekte - cesta in brežine kot tudi za stanovanjske objekte.

Poplave lahko povzročijo:

NESREČA	VERIŽNA NESREČA	VERJETNOST
Poplave	Erozija prsti	Nizka
	Zemeljski plazovi, usadi, podori	Nizka
	Nesreče z nevarnimi snovmi	Nizka
	Nesreče v cestnem prometu	Srednja

Nevarnost plazov in onesnaženja podtalnice je nizka. Večina plazov direktno ne ogroža stanovanjskih objektov in bi njihovo aktiviranje dopuščalo dovolj časa za izvedbo evakuacije ogroženih. Več plazov ogroža dovozne poti in ceste, ki povezujejo posamezna naselja oziroma domačije z upravnim središčem občine Mežica oziroma s sosednjima občinama Črna na Koroškem in Prevalje.

Ob strugi reke Meže lahko pri prevozi pride do izlitja nevarnih snovi npr. kurilno olje ter kemikalij, ki se uporabljajo v proizvodnem procesu.

Verjetne posledice poplav:

Na osnovi dosedanjih izkušenj predvidevamo da bi lahko bile posledice ob poplavih naslednje:

- ✓ poškodbe objektov, v skrajnem primeru so lahko za krajši čas neuporabni za bivanje;
- ✓ motnje v oskrbi prebivalstva s pitno vodo;
- ✓ motnje v oskrbi z električno energijo in prekinjene telefonske zveze;
- ✓ motnje v cestnem prometu v smeri Mežica - Prevalje in Mežica - Črna na Koroškem.
- ✓ povečane potrebe po zdravstveni oskrbi in
- ✓ povečane potrebe po prevozi pitne vode.

Poplavna nevarnost:

Nevarnost za vodne ujme predstavljajo v občini Mežica predvsem vodotok Meža in hudournik pri Nužiju (nad domačijo Fidel), Robačev graben, Pekavat, Škratkovec, Kajžerjev potok (severni potok), Kajžerjev potok (južni potok), Šumec - levi pritok, Šumec, Hudournik pri letnem kopališču, Enci potok - desni pritok, Enci potok, Oberov graben - sever - desni pritok, Oberov graben - sever, Junčarjev potok, Oberov graben - jug. V primeru vodne ujme lahko pride do ogroženosti stanovanjskih objektov in s tem posredno človeških življenj in premoženja. Največja ogroženost je na območju izliva Šumca in Škratkovca v Mežo, na Encijevem potoku pred vstopom v zaprti kanal, enako je s hudournikom Gmajna.

Območja poplav se raztezajo od meje z Občino Prevalje gor - vodno:

- ✓ širše območje med P5 in P8 na levem bregu in med P7 in P10 na desnem bregu – kmetijska zemljišča;
- ✓ na območju kraja Mežica po levem in desnem bregu med P25 in P35 delno po levem in delno po desnem bregu;
- ✓ na desnem bregu (Pustnik) med P39 in P42;
- ✓ levi breg med P43 in P46 - območje poselitve;
- ✓ delno po levem in delno po desnem bregu med P 52 in P 59;
- ✓ na ostalih območjih je poplavno območje omejeno na ožji pas ob strugi Meže.

Ob pretokih Q100 - stoletne vode lahko pride do poplavljanja na naslednjih vodotokih:

Reka Meža: Območje P7 - P9: predvideno industrijsko območje na levem in desnem bregu; Območje P20 - P23: predvideno industrijsko območje na levem bregu; Območje P 23 - P25: problem lahko predstavlja most v P25 kjer lahko pride do dviga gladine reke in poplavi levi in desni breg; Območje P 27 - P 31: problematičen je odsek nad mostom, kjer je poleg mosta s sredinskim opornikom zožena struga reke zaradi hiše na levem bregu kjer je zgrajen podporni zid- možno poplavljanje levega in desnega brega reke; Območje P 32 - P 36: ogrožen je lahko most z rečnim opornikom; Območje P 40 - P 48: področje dolvodno od brvi P 43 - P 44 je lahko poplavljen zaradi razlivanja reke pri brvi.

Pritoki reke Meže: Škratkovec: v zgornjem toku lahko poplavi travniške in gozdne površine, lokalno cesto v naselje Podkraj. Kajžarjev potok - sever: v manjši meri je lahko poplavljen desni breg nad cesto Ob Meži; Kajžarjev potok - jug: možno disperzno zalitje med hišami; Šumec - levi pritok: makadamska cesta na skrajnem zg. delu, v srednjem delu lahko poplavi na levem bregu; Šumec: na izlivnem delu v reko Mežo, ogrožen je lahko desni breg –

dvorišče blokov, levi breg - trafo postaja na vogalu Mariborske ceste in ceste Ob Šumcu; hudournik pri letnem kopališču: travnik pod Leško cesto ob reki Meži; potok Enci - desni pritok: travnik med obstoječimi stanovanjskimi stavbami, deloma po cesti Pod Gmajno, mimo starega pokopališča; potok Enci: predvsem levi breg, po Lenartovi ulici, deloma med stanovanjskimi objekti, prelije Partizansko cesto in plato ob Narodnem domu; Oberov graben - desni pritok: desni breg; Oberov graben – sever: desni breg

P - 93 Hidrotehnični elaborat, karta z označenimi poplavnimi območji

2 OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavi smo izdelali, ker je v občini prisotna možnost poplav zaradi reke Meže in hudourniških potokov, sam obseg pa odvisen od vodotoka, ki poplavlja.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavah je usklajen z regijskim načrtom, ta pa z državnim načrtom zaščite in reševanja ob poplavah.

2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč ob poplavah se organizirajo v skladu z načeli:

- ✓ **načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev.** Pri zaščiti in reševanju je občina dolžna uporabiti najprej svoja sredstva in če te ne zadoščajo, lahko prosi za pomoč sosednje občine (Črna na Kor., Prevalje, Ravne), če to ne zadošča, se vključi regija in na koncu države;
- ✓ **načelo preventive.** Občina v okviru svojih pristojnosti izvaja ukrepe, ki zmanjšajo možnost nastanka poplav, oziroma izvajajo ukrepe, ki zmanjšajo posledice poplav;
- ✓ **načelo pomoči.** Ob poplavah je vsak dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih. Vsaka pomoč je načeloma brezplačna;
- ✓ **načelo javnosti.** Občina mora v skladu s pristojnostmi seznaniti prebivalce z nevarnostjo nastanka naravne nesreče kot tudi z ukrepi, ki so predvideni za preprečevanje in odpravljanje posledic nesreče;
- ✓ **načelo pravice do varstva.** Po zakonu ima vsak zagotovljeno pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ob nesreči imata zaščita in reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi zaščitnimi in reševalnimi dejavnostmi;
- ✓ **načelo obveznega izvajanja odločitev.** Vodenje zaščite in reševanja temelji na obveznem izvajanju odločitev organov, pristojnih za vodenje CZ in drugih sil za ZiR.

3 KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB POPLAVAH

3.1 Temeljne podmene načrta

1. Varstvo pred poplavami v okviru svojih pravic in dolžnosti oziroma pristojnosti zagotavljajo državne gospodarske javne službe na področju urejanja voda ter državne in lokalne gospodarske javne službe (VOC vzdrževanje in obnova cest Celje d.d., CVE Otiški vrh, Javno komunalno podjetje LOG, gradbeno podjetje in drugi), Občina Mežica, prebivalci kot posamezniki, prostovoljna gasilska društva, Rdeči križ, Karitas in Taborniki;
2. Načrt je izdelan za izvajanje zaščite in reševanja ob poplavih Občine Mežica. Kadar v občini nastopijo poplave hudourniškega značaja in lokalni viri ne zadoščajo za učinkovito izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči, se zaprosi za pomoč sosednje občine (naštevte občine), po potrebi pa tudi Koroško regijo;
3. Nosilci načrtovanja so v skladu s tretjim odstavkom 3. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. l. RS št. 17/06) tudi organizacije, ki opravljajo vzgojno izobraževalno, socialno, zdravstveno in ali drugo dejavnost, ki obsega tudi oskrbo ali varovanje 30 ali več oseb. V občini so takšni nosilci OŠ Franca Pasterka - Lenarta Mežica, Vrtec Mežica ter Center za obšolske dejavnosti Breg;
4. Poplave lahko ogrožajo človeška življenja, živali in materialne dobrine delovanja zaradi poškodb objektov in naprav, poškodb ali porušitve mostov in druge prometne infrastrukture, vodnogospodarske infrastrukture in naravnih vodotokov, poškodb na električnih, plinskih in drugih napeljavah, poškodb na stavbah kulturne dediščine in podobno;
5. Za preprečevanje in zmanjšanje škode zaradi poplav ter za zaščito prebivalstva je v Občini Mežica in v posameznih organizacijah in državnih organih pravočasno opozoriti na nevarnost nastanka poplav;
6. Če poplave nastopijo nenadoma (nepričakovani močni nalivi), sile za zaščito, reševanje in pomoč Občine Mežica začnejo na prizadetem območju z dejavnostmi za reševanje ljudi, živali in materialnih dobrin.

3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja

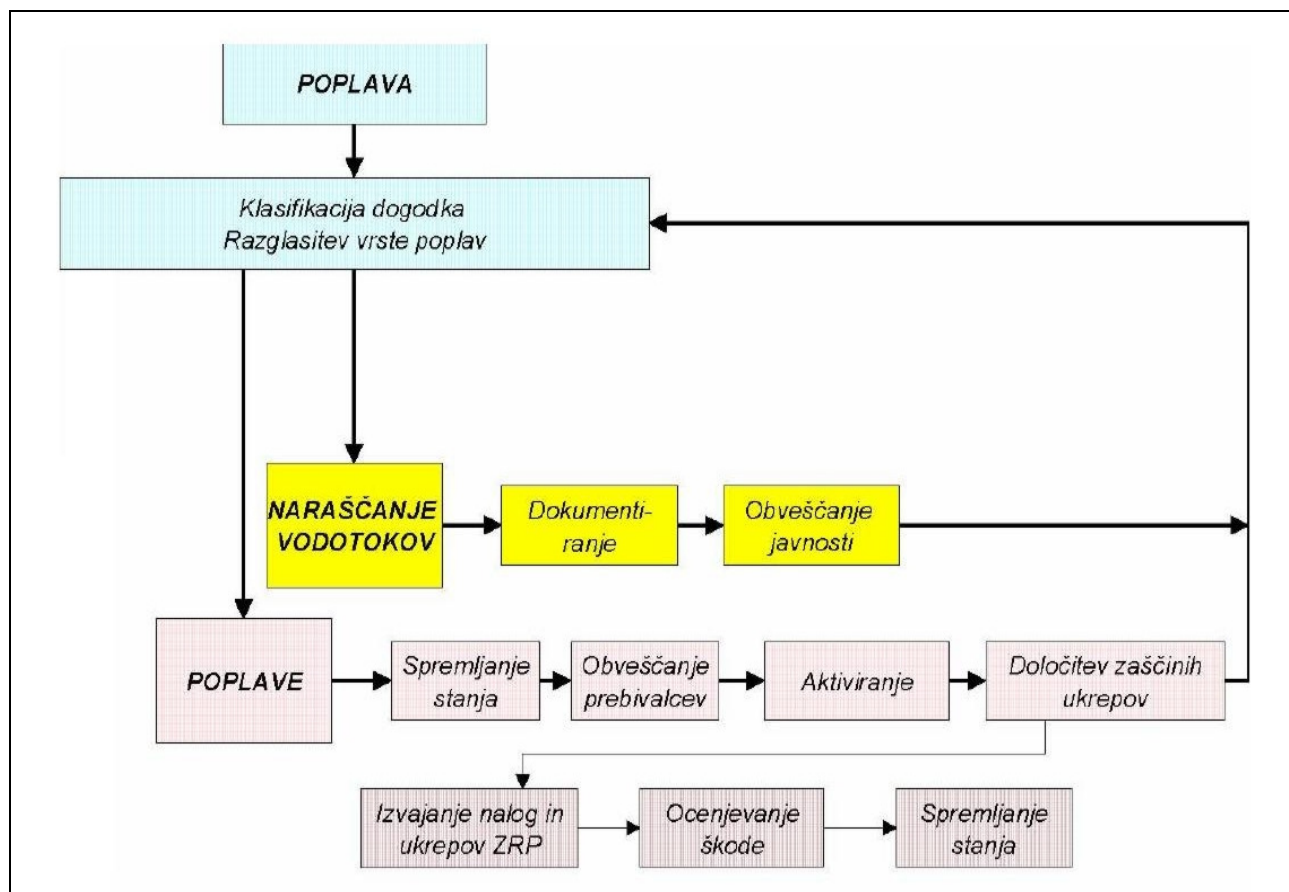
3.2.1 Koncept odziva ob poplavih

Koncept odziva ob poplavih temelji na posledicah, ki jih povzroči poplava na ljudeh, naravi in na objektih.

- ✓ **naraščanje vodotokov** (preseženi pogojni vodostaj oziroma pretok – vodostaj oziroma pretok je dosegel kritično točko in zahteva stalno spremljanje razmer). Oddelek za hidrološko prognozo MOP, ARSO Urada za monitoring prične redno spremljati stanje vodostajev in pretokov, ko reka Drava preseže pogojni vodostaj oziroma pogojni pretok;

- ✓ **poplave** (stanje pripravljenosti za ukrepanje). Ob poplavah hudourniškega značaja poveljnik CZ Občine Mežica na osnovi presoje razmer odloči o aktiviranju načrta oz. o potrebnih ukrepih, kot so prikazani v konceptu odziva.

V kolikor se zaradi večjega poplavljanja, ki prizadene več občin ob reki Meža aktivira tudi Regijski načrt ZiR ob poplavah določa ukrepe poveljnik CZ za Koroško v sodelovanju z občinskim poveljnikom CZ.

Shema 1: Koncept odziva ob poplavah

3.3 Uporaba načrta

Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavah se aktivira ob hudourniških poplavah na območju Občine Mežica oziroma, ko zaradi velikega obsega nalog redne službe (reševalne, medicinske, policija ipd.) ne zmorejo vseh nalog.

Odločitev o uporabi občinskega načrta sprejme poveljnik Civilne zaščite Občine Mežica oziroma njegov namestnik v soglasju z županom Občine Mežica.

4 SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti

Občinski organi:

- ✓ župan;
- ✓ občinski svet in odbori;
- ✓ komisija za ocenjevanje škode.

Župan

- organizira obveščanje, alarmiranje, pomoč in reševanje v primerih naravnih in drugih nesreč;
- zagotavlja sredstva za organiziranje, opremljanje enot in izvajanje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- zagotavlja sredstva za odpravo posledic naravnih in drugih nesreč;
- sodeluje s poveljnikom CZ občine in njegovim štabom ter spremlja njihovo delo

4.2 Sile za ZRP na občinski ravni

Sile za ZRP:

- Organi CZ:
 - ✓ poveljnik CZ Občine Mežica;
 - ✓ namestnik poveljnika CZ Občine Mežica;
 - ✓ štab CZ Občine Mežica;
 - ✓ poverjeniki CZ.

P – 6	Seznam članov štaba CZ
P – 4	Seznam poverjenikov CZ in njihovih namestnikov

- Enote in službe CZ:
 - ✓ ekipa za prvo pomoč.

P – 5	Seznam ekip za prvo pomoč
P – 3	Organiziranost enot ZiR

- Javne službe in organizacije:
 - javna zdravstvena služba (Zdravstveni dom Ravne na Kor., zdravstvena postaja Mežica);
 - javna veterinarska služba (Veterinarska postaja Prevalje);
 - javna služba socialnega varstva (Center za socialno delo Ravne na Kor.);
 - gospodarske javne službe (Komunalno podjetje Mežica, Komunalno podjetje "Log" Prevalje, VOC vzdrževanje in obnova cest Celje d.d., CVE Otiški vrh, Elektro Celje - območna enota Sl. Gradec);
 - Policijska postaja Ravne na Koroškem.

P – 9	Pregled podjetij in zavodov
-------	-----------------------------

- Enote in službe društev in drugih nevladnih organizacij:
 - PGD Mežica;
 - Rdeči križ Slovenije, Območna organizacija Mežica, Karitas;
 - Radioamaterji;
 - Taborniki;
 - Društvo Gorsko reševalna služba Koroške.

P – 8	Seznam društev v občini Mežica
-------	--------------------------------

P – 12	Operativni načrt PGD Mežica
--------	-----------------------------

P - 74	Seznam ekip tehnično-reševalne enote CZ Mežica
--------	--

P - 75	Seznam ekip službe za podporo
--------	-------------------------------

4.3 Materialno - tehnična sredstva za izvajanje načrta

- ✓ zaščitno in reševalno opremo ter orodje občinskih reševalnih enot, ki se nahajajo v občinskem skladišču;
- ✓ materialna sredstva iz popisa (stroji in naprave v lasti podjetij in posameznikov), ki so predvideni za občinski nivo.

D - 32 Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR
--

4.4 Predvidena finančna sredstva za izvajanje načrta

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- ✓ stroške operativnega delovanja (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in druge sile za zaščito, reševanje in pomoč);
- ✓ stroški usposabljanja in izobraževanja enot CZ in služb;
- ✓ stroški materialnih sredstev (prevozne stroške, storitve, itd.);
- ✓ stroški refundacije za odsotnost z dela.

5 OPAZOVANJE IN OBVEŠČANJE

5.1 Opazovanje nevarnosti nastanka poplav

Opazovanje nevarnosti poplav in opozarjanje na poplave na podlagi prognoze vremenske napovedi izvaja in posreduje na osnovi podatkov vodomerne postaje na reki Meži MOP, ARSO - Urad za monitoring ter o tem obvešča ReCO Slovenj Gradec. Če gre za nevarnost poplav na območju Občine Mežica ReCO obvesti strokovnega delavca za ZiR, župana ali poveljnika CZ Občine Mežica po zaporedju dostopnosti, ta se odloči o vzpostavitvi dežurstev in o tem, da PGD Mežica vzpostavi dežurstvo.

V času dežurstva PGD opazujejo gibanje vodostaja, prevoznost cest in poti dostopa in o tem obveščajo GZ Mežiške doline, ki o tem obvešča Štab CZ Občine Mežica.

Nevarnost za vodne ujme predstavljajo v občini Mežica predvsem vodotok Meža in hudournik pri Nužiju (nad domačijo Fidel), Robačev graben, Pekavat, Škratkovec, Kajžerjev potok (severni potok), Kajžerjev potok (južni potok), Šumec levi pritok, Šumec, Hudournik pri letnem kopališču, Enci potok - desni pritok, Enci potok, Oberov graben - sever - desni pritok, Oberov graben - sever, Junčarjev potok, Oberov graben - jug. Zelo visoke vode v potokih pričakujemo ob močnem deževju in istočasnem taljenju snega.

5.2 Obveščanje in informiranje pristojnih organov v Občini Mežica

ReCO Slovenj Gradec o nevarnosti obvesti osebo po prioritetenem seznamu, prvega dosegljivega.

ReCO Slovenj Gradec obvešča:

- ✓ župana Občine Mežica;
- ✓ poveljnika CZ občine;
- ✓ namestnika poveljnika CZ;
- ✓ strokovnega delavca na področju ZIR;

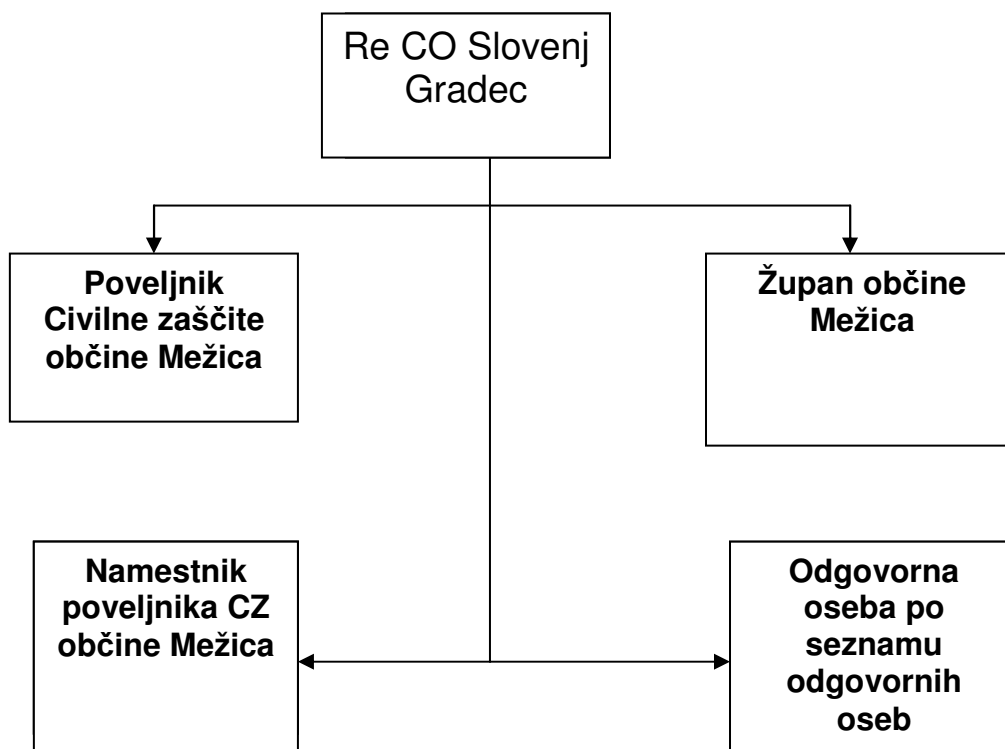
Strokovni delavec je odgovoren, da obvesti ostale odgovorne delavce v občinskih službah, ki so odgovorni za delo posameznih služb ter GZ Mežiške doline.

Poveljnik oziroma štab CZ Mežica zbira podatke o nevarnosti, razmerah in posledicah v občini tudi prek poverjenikov CZ, gasilskih društev in drugih virov ter jih posreduje ReCO.

Obveščanje v Občini Mežica po prejemu obvestila iz ReCO Slovenj Gradec

Po prejemu obvestilu o poplavih poteka obveščanje v Občini Mežica na naslednji način:

- ✓ odgovorna oseba Občine Mežica, ki je Regijskemu centru za obveščanje Slovenj Gradec prva dosegljiva (poveljnik CZ občine, namestnik poveljnika CZ, župan, strokovni delavec na področju zaščite in reševanja), po prejemu obvestila o poplavih izvede medsebojno obveščanje vseh odgovornih oseb v Občini Mežica. Obvestilo se posreduje po razpoložljivih sredstvih zvez (mobitel, telefon, pozivniki, radijske zveze, kurirji,...).

Shema 2: Obveščanje pristojnih organov ob poplavah

Za komuniciranje z ReCO Slovenj Gradec je odgovoren po odločitvi župana Občine Mežica strokovni delavec za ZiR in poveljnik CZ Občine Mežica.

Obveščanje praviloma poteka preko telefonskih in GSM zvez, po potrebi, kjer je to možno, se lahko uporabljajo pozivniki in radijske zveze, v skrajnem primeru pa tudi kurir.

Poveljnik CZ oziroma njegov namestnik zbirata podatke o vodostajih, razmerah in posledicah v občini tudi prek poverjenikov CZ, aktiviranih enot CZ, gasilskih društev in drugih virov ter jih posredujejo ReCO. Za komuniciranje z ReCO skrbi strokovni delavec za ZiR Občine Mežica.

Obveščanje praviloma poteka po telefonskih in GSM zvezah, po potrebi in kje je to možno pa tudi prek sistema radijskih zvez in pozivnikov (PGD, GRS). V primeru, da so ogrožene ali poplavljenе ceste in o stanju na prizadetem območju, poveljnik CZ Občine Mežica ali drugi s strani župana pooblaščen delavec obvesti prebivalce, GZ Mežiške doline, PGD in ReCO. ReCO o ogroženih ali poplavljenih cestah obvešča državne organe in sredstva javnega obveščanja.

P – 7 Seznam odgovornih oseb v Občini Mežica

5.3. Obveščanje prebivalcev ob poplavah

Za obveščanje prebivalcev o stanju na prizadetem območju je pristojna občina. Informacije o razmerah na prizadetem območju občina posreduje prek javnih medijev in na druge, krajevno običajne načine.

Pri obveščanju prebivalcev lahko poveljnik CZ aktivira tudi tabornike, radioamaterje, aktiviste Rdečega križa in Karitasa.

Za obveščanje prebivalcev o poplavah bo občina objavila posebno telefonsko številko na občinski upravi na kateri bodo lahko prebivalci dobili ažurne in točne informacije o stanju v občini v zvezi z poplavami.

5.4 Obveščanje javnosti

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki so po 25. členu Zakona o medijih (Ur. list RS, št. 35/2001) in zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dolžni na zahtevo pristojnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih se sporočilo najprej pošlje za takojšnjo objavo naslednjim občilom:

- ✓ Koroški radio;
- ✓ Radio Alfa in
- ✓ CATV Mežica

Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev je odgovoren Strokovni sodelavec za informiranje po nalogu župana, strokovnega delavca za ZiR ali poveljnika Štaba CZ občine oziroma njegovega namestnika.

Občinski organi in službe, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč (župan in poveljnik CZ občine; Mežica) vzpostavijo čim bolj neposreden stik in redno komuniciranje s prebivalci, da bi dosegli ustrezno zaupanje in odzivanje na njihove odločitve.

Poveljnik CZ Občine Mežica skrbi, da se prebivalcem razdelijo napotki za ravnanje ob in po poplavah.

Pripravljena obvestila, zloženke in napotke prebivalcem, ki se nahajajo na spletni strani URSZR razmnožijo v Upravi občine in jih razdelijo prebivalcem poverjeniki CZ.

5.5 Alarmiranje

Alarmiranje ob poplavah se izvaja preko Regijskega centra za obveščanje Slovenj Gradec, kadar obstaja neposredna nevarnost poplav, porušitve objektov, zgradb, hiš, ko so ogrožena življenja ipd.

Alarmiranje se izvaja z alarmnim znakom za neposredno nevarnost na ukaz poveljnika CZ Občine Mežica in obvestilom po radiu in TV.

P - 70 Pregled javnih občil in oseb katerim se posredujejo podatki za objavo in vabila na tiskovne konference

6. AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1 Aktiviranje organov vodenja in strokovnih služb

Na podlagi ocene stanja na prizadetem območju (ReCO, poverjeniki CZ, PGD), poveljnik CZ Občine Mežica sprejme odločitev o aktiviranju Štaba CZ Občine Mežica.

Glede na oceno in možen razvoj dogodkov ob poplavih poveljnik CZ občine aktivira:

- ✓ štab CZ Občine Mežica;
- ✓ enote CZ Občine Mežica;
- ✓ službe za ZRP v Občini Mežica ter
- ✓ občinsko komisijo za ocenjevanje škode.

Ob manjših poplavih, kadar nastalo situacijo obvladajo posamezniki (lastniki ali uporabniki premoženja) oziroma organizacije, posredovanje sil za ZRP praviloma ni potrebno.

Aktiviranje sil za ZRP tudi ni potrebno, ko zadostujejo redne intervencijske službe (medicinske, vzdrževalci infrastrukture) in gasilci.

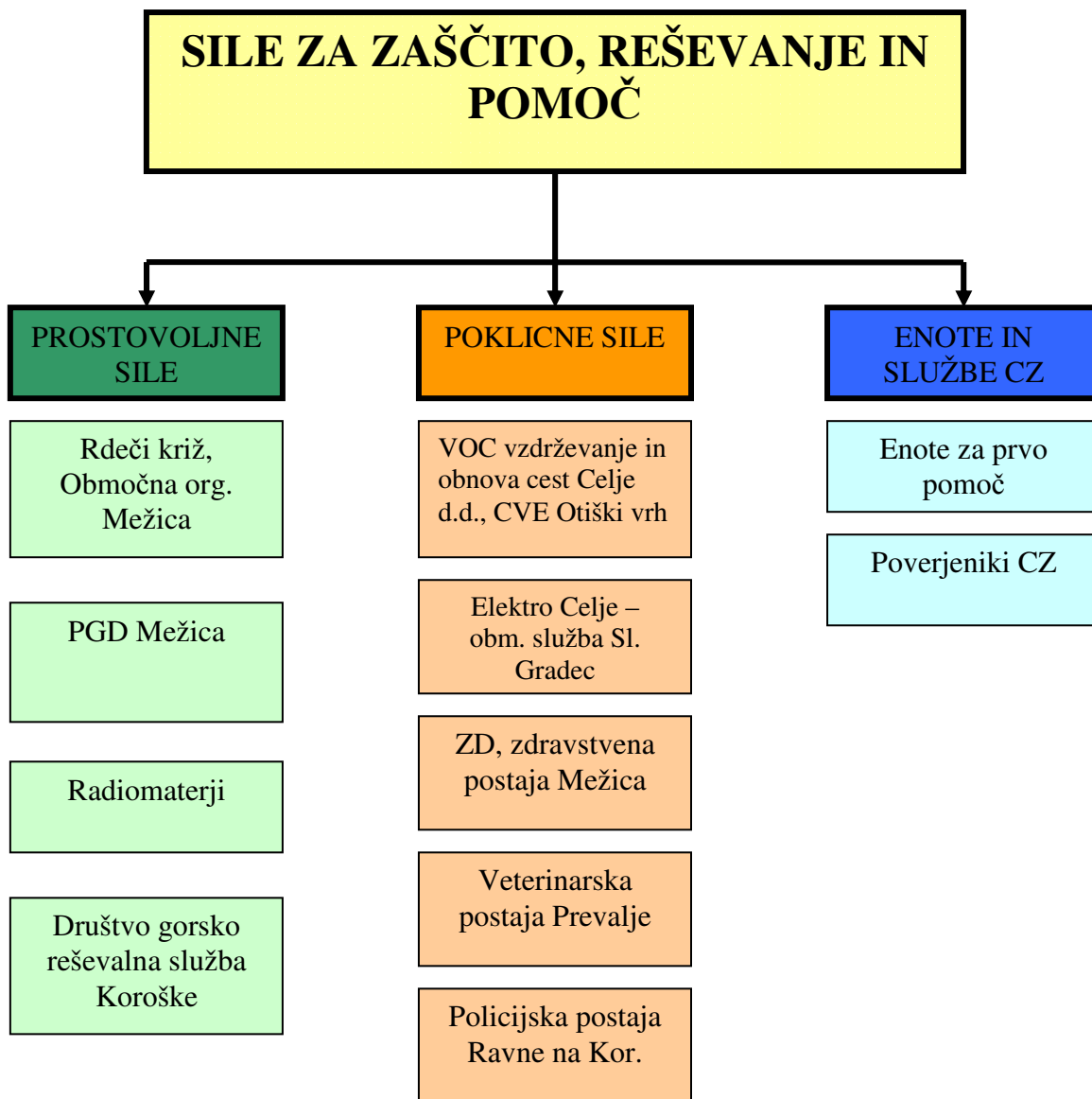
Poveljnik CZ Občine Mežica se lahko odloči, da aktivira samo štab CZ, ki nudi podporo rednim intervencijskim službam.

V primeru poplav in poškodb ljudi poveljnik CZ Občine Mežica aktivira načrt ZiR ob poplavih.

6.2 Aktiviranje sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč

O pripravljenosti in aktiviranju občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč v občini Mežica odloča v skladu z nastalo situacijo poveljnik CZ občine v soglasju z županom in ob pomoči regijskih organov CZ. Pripadnike enot CZ občine poziva Izpostava URSZR Slovenj Gradec. Občina Mežica ureja zadeve v zvezi z nadomestili plač in povračil stroškov, ki jih imajo pripadniki CZ pri opravljanju dolžnosti pri zaščiti in reševanju, poskrbi tudi za oskrbo svojih sil za ZRP. Poveljnik CZ občine oz. njegov namestnik spremlja potek dela enot in služb CZ in na osnovi ocene in dejanskega stanja zaprosi za pomoč sosednje občine in regijo. Seznam enot in mobilizacijski pozivi ECZ-5 za vse pripadnike CZ in pripadnike nevladnih organizacij in društev, ki so organizirani na ravni občine, so v občinskih prostorih, Trg svobode 1, Mežica. Občinske sile za zaščito, reševanje in pomoč, ki odhajajo na prizadeto območje, se zberejo na svojih zbirališčih ob aktiviranju. Poveljnik CZ občine oz. njegov namestnik spremlja potek dela enot in služb CZ in na osnovi ocene dejanskega stanja zaprosi za pomoč sosednje občine (Ravne na Koroškem, Prevalje in Črna na Koroškem) oziroma ostale občine v regiji.

- P- 94 Seznam članov komisije za ocenjevanje poškodovanosti in uporabnosti objektov
- P – 66 Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev v občini Mežica
- P – 11 Pregled zbirališč ob aktiviranju enot in sil ZiR
- P – 68 Vzorec prošnje za pomoč v materialnih sredstvih

6. 3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

V slučaju, da CZ občine Mežica nima potrebne opreme ali je ni dovolj pri izvajanju zaščite in reševanja v primeru poplav, zaprosi za pomoč regijske enote CZ. V slučaju, da od poplav prizadeta občina Mežica s svojimi materialnimi sredstvi in silami ne obvlada več položaja, zaprosi za pomoč regijske organe ZRP. Ta pomoč priteka direktno na prizadeto območje iz regijskega logističnega centra ali pa iz drugih virov, ki so na razpolago štabu CZ za Koroško

O uporabi regijskih sil in sredstev odloča poveljnik CZ za Koroško ali njegov namestnik na osnovi prošnje CZ občine Mežica. V kolikor regija ne more zagotoviti oz. nima na razpolago določenih sil in sredstev za pomoč zaprosi državo.

7. UPRAVLJANJE IN VODENJE

7.1 Organi in njihove naloge

a. Občinski organi

➤ ŽUPAN

Župan opravlja z zakonom predpisane naloge na področju zaščite in reševanja, predvsem:

- ✓ skrbi za izvajanje priprav za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- ✓ sprejme načrte zaščite in reševanja;
- ✓ skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjšanje posledic nesreče;
- ✓ skrbi za obveščanje prebivalstva o nevarnostnih, o stanju varnosti in o sprejetih zaščitnih ukrepih in
- ✓ opravlja naloge iz svoje pristojnosti.

Če je potrebno župan aktivira strokovne službe občine, ki izvajajo naslednje naloge:

- ✓ zagotavljati pogoje dela za poveljnika CZ in štaba CZ občine Mežica;
- ✓ zagotavljati informacijsko podporo pri izvajanju nalog;
- ✓ nuditi pomoč služb s področja okolja in prostora;
- ✓ nuditi pomoč službe za družbene dejavnosti in
- ✓ opravljati druge naloge iz svoje pristojnosti.

D – 23 Načrt dejavnosti Občine Mežica ob aktiviranju načrtov ZiR

b. Sile za ZRP

➤ POVELJNIK CZ IN NJEGOV NAMESTNIK

Vodenje sil za zaščito in reševanje na nivoju občine opravlja poveljnik CZ oz. njegov namestnik, tako da:

- ✓ odreja aktiviranje Civilne zaščite in drugih sil za ZIR;
- ✓ vodi ali usmerja zaščito in reševanje ob naravnih in drugih nesrečah;
- ✓ odreja umik ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območij;
- ✓ odreja uporabo določenih sredstev zvez oziroma njihovo vzpostavitev;
- ✓ skrbi za povezavo in usklajeno delovanje vseh sil za zaščito in reševanje;
- ✓ daje mnenje in predloge v zvezi s pripravami in delovanjem sil za zaščito in reševanje ter mnenja in predloge za odpravo škode, ki jo povzročijo naravne in druge nesreče;
- ✓ predlaga imenovanje štaba civilne zaščite;
- ✓ vodi podrejene štabe, enote, službe in druge sile, ki sodelujejo pri zaščiti in reševanju;
- ✓ uveljavlja zaščitne in druge nujne ukrepe ter nadzira njihovo izvajanje;
- ✓ usklajuje pomoč in dejavnosti za zaščito in reševanje pri odpravljanju posledic ter
- ✓ odreja obvezno sodelovanje državljanov v ZIR v skladu z njihovimi sposobnostmi in sredstvi za ZIR.

Poveljnik CZ Občine Mežica lahko za vodenje posameznih intervencij za zaščito in reševanje določi vodjo intervencije.

Poveljnik civilne zaščite Občine Mežica je za svoje delo odgovoren županu.

➤ ŠTAB CZ OBČINE

- nudi poveljniku CZ občine strokovno pomoč pri vodenju nalog ZRP;
- organiziranje in izvajanje reševalnih intervencij iz občinske pristojnosti;
- zagotavlja informacijsko podporo;
- zagotavlja logistično podporo ter
- opravljanje administrativnih in finančnih zadev.

c. Elektro Celje - Območna enota Slovenj Gradec

- vzpostavi takojšen nadzor nad okvaro elektro infrastrukture;
- sodeluje pri sanaciji oziroma odpravljanju posledic nesreče;
- intenzivira dobavo energije prednostnim uporabnikom;
- določi pogoje za postavitve el. infrastrukture do lokacij začasnih bivališč ter
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

d. VOC vzdrževanje in obnova cest Celje d.d., CVE Otiški vrh

- izdelajo načrt prometne ureditve na prizadetem območju ter vzpostavijo prometni režim s prometno signalizacijo v cestnem prometu glede na razmere ter prednosti;
- obveščajo javnost ter prednostne uporabnike prometnih storitev o zaporah, omejitvah in drugih spremembah v cestnem prometu ter
- opravljajo druge naloge iz svoje pristojnosti.

e. Humanitarne in druge prostovoljne organizacije

Rdeči križ Slovenije - območno združenje Mežica, PGD Mežica, Društvo gorsko reševalna služba Koroške ter druge nevladne organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito, reševanja in pomoč, izvajajo naloge iz svoje pristojnosti. Vključujejo se v skupne akcije zaščite, reševanja in pomoči na podlagi odločitve poveljnika CZ občine.

f. Policija

- varuje življenja, osebno varnost in premoženje ljudi na prizadetem območju;
- ureja promet v skladu z določenim prometnim režimom;
- vzdržuje javni red;
- v skladu z nastalimi razmerami preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške;
- sodeluje pri izvajanju humanitarnih, oskrbovalnih, izvidniških in drugih nalog ter
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti v skladu z zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev.

7.2. Operativno vodenje

Dejavnosti za ZRP na območju občine Mežica operativno vodi **poveljnik CZ**, ki mu pri delu pomaga štab CZ.

Občinski štab, ki ga skliče poveljnik CZ v soglasju z županom, zaseda v popolni ali operativni sestavi v prostorih **občine Mežica, Trg svobode 1, 2392 Mežica.**

Štab organizira naslednje delovne procese:

- obveščanje in opozarjanje prebivalcev pred nevarnostjo poplave;
- izvajanje reševalnih intervencij;
- pomoč pri sanaciji posledic poplave;
- opravljanje administrativnih zadev.

Posledice nesreče je potrebno čim prej ustrezno dokumentirati, prav tako vse odločitve poveljnika CZ občine.

7.3 Ukrepanje organov CZ ob poplavah

Štab CZ Mežica zbira podatke o stanju na ogroženem območju s pomočjo poverjenikov CZ, delavcev Komunale Mežica in občanov. Na osnovi teh podatkov oceni stanje in predvidi razvoj razmer. Na osnovi odločitve poveljnika CZ občine in soglasja župana se aktivirajo sile in sredstva za ZRP, ki izvajajo določene zaščitne ukrepe. O situaciji na ogroženem območju občine poveljnik poroča regijskemu štabu CZ v Slovenj Gradcu.

7.4 Organizacija zvez

Pri neposrednem vodenju akcij zaščite, reševanja in pomoči se uporablja:

- ✓ sistem radijskih zvez zaščite in reševanja (ZARE);
- ✓ sistem osebne pozivanja.

Sistem zvez ZARE se obvezno uporablja pri vodenju intervencij in drugih zaščitnih in reševalnih akcijah.

Telekomunikacijsko središče sistema je Regijski center za obveščanje Slovenj Gradec, do katerega se uporabniki povezujejo prek repetitorjev; za Občino Mežica predvsem na kanalu 06 Plešivec oziroma na kanalu 13 Veliki vrh (Šumahov vrh). Vodja enote se mora pri prihodu na mesto intervencije prijaviti v ReCO. Po prijavi ReCO določi delovni kanal, ki bo prost.

Uporabnik mora biti v stanju pripravljenosti na matičnem kanalu. Če opravi klic na nekem drugem kanalu, se mora po opravljenem klicu nemudoma vrniti na svoj matični kanal. Uporaba drugih kanalov brez utemeljenega razloga ni dovoljena. Ob koncu intervencije se poroča ReCO Slovenj Gradec.

Pri prenosu podatkov in komuniciranju se načeloma uporablja vsa razpoložljiva telekomunikacijska in informacijska infrastruktura, ki temelji na različnih medsebojno povezanih omrežjih. Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci zaščite, reševanja in pomoči poteka po:

- ✓ telefaksu;
- ✓ radijskih zvezah (ZA-RE);
- ✓ javnih telefonskih zvezah, ki so lahko analogne ali digitalne;
- ✓ brezžičnih telefonih (GSM);
- ✓ radijskih postajah radioamaterjev;
- ✓ preko kurirskega sistema (raznos pozivov) in
- ✓ internetu.

P - 53	Imenik uporabnikov radijskih postaj sistema ZARE na področju zaščite in reševanja za občino Mežica, izpostavo URSZ Sl. Gradec, regijski štab in sosednje občine.
---------------	--

8. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8.1 Ukrepi zaščite in reševanja

- ✓ prostorski, gradbeni in drugi ukrepi;
- ✓ evakuacija;
- ✓ sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev;
- ✓ RKB zaščita in
- ✓ zaščita kulturne dediščine.

8.1.1 Prostorski, gradbeni in drugi ukrepi

Za področje Občine Mežica ima koncesijsko pogodbo za upravljanje z vodno infrastrukturo sklenjeno podjetje VGP Drava. Hkrati podjetje skrbi tudi za vzdrževalna dela na vodotokih in izvaja ukrepe na vodni infrastrukturi v času povečane ogroženosti in naravnih nesreč.

Občina Mežica s svojimi enotami CZ takoj po poplavah začne izvajati zaščitne ukrepe in poroča o izvršenih ukrepih poveljniku Štaba CZ za Koroško.

V primeru, da redne službe ne zmorejo vseh nalog, pri ukrepih sodelujejo enote ZiR.

Za protipoplavno zavarovanje posameznih ogroženih lokacij ter črpanje vode iz zalitih objektov lahko poveljnik CZ Občine Mežica določi gasilska društva.

Glede na presojo razmer se izdelajo nasipi in zapore pred kletmi, zaprejo ogrožene in poplavljene prometnice, evakuirajo ogroženi prebivalci, izpraznijo kleti in drugi poplavno ogroženi prostori ipd..

Posebna pozornost se nameni cestnim prepustom in mostovom, da se zaradi naplavin ne zmanjša pretočnost.

Za odstranjevanje naplavin, ruševin, popravilo mostov, ureditev obvozov in urejanje pretočnosti vodotokov poveljnik CZ Občine Mežica zadolži javna in druga pogodbeno podjetja z ustrezno opremo.

Po potrebi se glede nevarnosti in posledic angažira tudi društva in nevladne organizacije v Občini Mežica.

Izvajajo se:

- ✓ dodatne utrditve nasipov;
- ✓ zapora ali ščitenje prometnic;
- ✓ evakuacija prebivalce in
- ✓ izpraznitev kleti, stanovanjskih objektov, skladišč, itd.

Pogodbeno gradbeno podjetje v občini Mežica za potrebe Civilne zaščite je: Stane d.o.o. gradbeno podjetje Glančnik 1/b, Mežica.

8.1.2 Evakuacija

Evakuacija obsega organizirano preselitev prebivalcev z ogroženega na varnejša območja. Evakuacija se izvaja le v primeru, če z drugimi ukrepi ni mogoče zagotoviti varnosti ljudi in materialnih dobrin. Evakuacijo odredi župan občine Mežica. Če je dovolj časa, se poleg evakuacije ljudi izvaja tudi evakuacija materialnih dobrin. Poveljnik CZ občine Mežica in župan poročata o evakuaciji poveljniku CZ za Koroško. Predvideni lokaciji za nastanitev oseb sta: stadion NK Akumulator, Osnovna šola Mežica.

D – 99 Načrt evakuacije

8.1.3 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Oskrba ogroženih prebivalcev na območju, ki so ga zajele poplave, se izvaja v primerih, ko morajo prebivalci zaradi ogroženosti življenja zapustiti domove. Zberejo se na predvidenih varnih mestih (sprejemališčih) v bližini stalnih bivališč.

Začasno nastanitev odreja poveljnik CZ Občine Mežica, za izvedbo poskrbi in usklajuje štab CZ ob pomoči poverjenikov, vaških skupnosti, gasilskih društev, skavtov, humanitarnih organizacij in občanov v okviru sosedске pomoči.

Nastanitev se zagotavlja le, če morajo biti prebivalci evakuirani več kot šest ur ponoči in v primeru zelo slabega vremena. Nastanitev se uredi čim bližje doma evakuiranih, če je le možno, v zidane objekte, ki poleg bivalnih pogojev omogočajo še prehrano, vodo oskrbo, osebno higieno ter ogrevanje.

Župan lahko izjemoma odredi, da morajo po potrebi lastniki ali uporabniki stanovanjskih hiš začasno sprejeti v stanovanje evakuirane ter ogrožene osebe, če njihove nastanitve ni mogoče zagotoviti na drug način.

P - 80 Pregled objektov, v katerih je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev

P - 81 Pregled objektov javne prehrane in njihove zmogljivosti

8.1.4 RKB zaščita

Takoj ob poplavah oziroma takrat, ko se nivo vode zniža morajo gasilci PGD (naštejte jih) pregledati celotno prizadeto območje, ugotoviti prisotnost, vrsto in količino nevarnih snovi v okolju.

Za izvajanje teh aktivnosti bomo po potrebi, odvisno od obsega, zaprosili za pomoč regijo in sicer Oddelek za RKB izvidovanje.

8.1.5 Zaščita kulturne dediščine

Na poplavnem območju ni objektov pod spomeniškim varstvom.

Zaščita obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov poplav na te objekte. Izvajajo jih strokovnjaki s področja kulturne dediščine, strokovne službe za varstvo kulturne dediščine, po potrebi pa sodelujejo tudi enote CZ in druge sile za zaščito, reševanje in pomoč.

P – 22 Pregled objektov kulturne dediščine

8.2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

Glavne naloge na področju varstva pred poplavami so:

- ✓ tehnično reševanje ob poplavah;
- ✓ nujna medicinska pomoč;
- ✓ prva veterinarska pomoč;
- ✓ pomoč ogroženim in prizadetim;
- ✓ zagotavljanje pogojev za življenje.

8.2.1 Tehnično reševanje ob poplavah

Naloge opravljajo podjetja, s katerimi so sklenjene pogodbe za tehnično reševanje, ekipa za reševanje na vodi in iz vode ter prostovoljni gasilci.

Pri opravljanju nalog sodelujejo:

- obvezne državne gospodarske javne službe na področju urejanja voda (VGP Drava Ptuj);
- VOC vzdrževanje in obnova cest Celje d.d., CVE Otiški vrh
- JKP Ravne na Koroškem;
- druga gradbena podjetja z ustrezno mehanizacijo.

Aktivnosti vodi član štaba za tehnično reševanje v dogovoru s poveljnikom CZ Občine Mežica.

Posamezne aktivnosti bi se organizirale glede na razmere in potrebe po posameznih aktivnostih.

8.2.2 Nujna medicinska pomoč

Za morebitno poškodovane ljudi ob poplavah nujno medicinsko pomoč zagotavlja Zdravstveni dom Mežica in Zdravstveni reševalni center Koroške, ki s svojo reševalno službo na kraju nesreče oskrbi poškodovane ter jih po potrebi odvaža v Splošno bolnišnico Slovenj Gradec. V kolikor bi bilo število poškodovanih večje, se aktivira oddelek prve pomoči CZ občine Mežica, delovanje te enote vodi občinski štab CZ. Če občinske enote ne zadostujejo, občinski štab zaprosi za pomoč sosednje občine in regijski štab v Slovenj Gradcu.

Zdravstvene ustanove, pristojne za občino Mežica:

- ✓ Zdravstvena postaja Mežica;
- ✓ Zdravstveni dom Ravne na Koroškem;
- ✓ Bolnišnica Slovenj Gradec.

8.2.3 Psihološka pomoč

Preživelim ob katastrofalnih poplavah in svojcem žrtev poplav je zaradi psihične prizadetosti potrebno organizirati psihološko pomoč. Za to poskrbijo različni strokovnjaki, kot so psihologi, psihoterapevti, duhovniki, itd.. Za organizacijo psihološke pomoči ob poplavah

poskrbi občina v sodelovanju z ustreznimi službami. Psihološka pomoč se organizira v okviru informacijskih centrov občine, o izvedeni pomoči prizadetim prebivalcem nato poroča štab občine regijskemu štabu.

8.2.4 Prva veterinarska pomoč

Na poplavnem območju v Občini Mežica ni večje koncentracije živine, lahko pa Meža naplavi kadavre, ki jih je potrebno takoj odstraniti.

Prva veterinarska pomoč v primeru poplav se izvaja na podlagi navodil, ki jih izda dežurni inšpektor VURS-a in obsega zbiranje podatkov o poškodovanih in poginulih živalih na prizadetem območju, dajanje prve veterinarske pomoči, zakol, odstranjevanje živalskih trupel in izvajanje drugih higienskih ter proti epidemijskih ukrepov.

Naloge prve veterinarske pomoči izvajajo veterinarji oziroma veterinarski zavod oziroma organizacije same v okviru svojih načrtov.

Po potrebi pri posameznih ukrepih sodelujejo tudi PGD-ji. V kolikor je potrebna pomoč regije ali države, občina zaprosi za pomoč Štab CZ za Koroško.

8.2.5 Pomoč ogroženim in prizadetim

Pomoč ogroženim prebivalcem občine ob poplavih se izvaja za vse, ki so se umaknili ob poplavih, oziroma so ostali brez vsega imetja zaradi poplavljenih oz. poškodovanih objektov. Občina zagotovi pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem, o tem poroča poveljniku CZ za Koroško. Obleka in obutev se zagotavljata preko krajevnih organizacij RK in Karitasa. Z zdravili oskrbuje prizadete prebivalce Zdravstveni dom Mežica in Lekarna Mežica. Socialna rehabilitacija prizadetih se izvaja v okviru centra za socialno delo v Ravnah na Koroškem. Za zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči so odgovorni Rdeči križ, Karitas in druge humanitarne organizacije v občini in regiji.

8.2.6 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Osnovni pogoji za življenje bodo vzpostavljeni takrat, ko bodo izpolnjeni pogoji za preklc odrejenih zaščitnih ukrepov.

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob poplavih obsega:

- ✓ oskrbo z električnim tokom;
- ✓ odstranitev zdravju škodljivih snovi;
- ✓ zagotavljanje neoporečne pitne vode;
- ✓ dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija in dekontaminacija prizadetih območij;
- ✓ preventivno rušenje objektov in odstranitev ruševin;
- ✓ zbiranje, identifikacija in pokop trupel ter
- ✓ zbiranje in odstranitev poginulih živali.

Ker gre za strokovna dela, so izvajalci samo podjetja in službe, ki so usposobljena za ta opravila. Vodenje sanacije je v pristojnosti občine, koordinacijo izvaja štab CZ za Koroško.

9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite pri svojih prebivalcih je zadolžena občina Mežica.

Zelo pomembno je, da so prebivalci seznanjeni s postopki, ki jih morajo izvesti za zavarovanje lastnih življenj oziroma imetja. Informiranje občanov o potrebnih ukrepih ob poplavi se izvaja prek lokalnih medijev in po potrebi prek letakov ali ustnega informiranja ogroženih.

Pri izvajanju osebne in vzajemne zaščite ob poplavah imajo pomembno vlogo svetovalne službe (prostovoljci – psihologi, duhovniki, socialni in zdravstveni delavci), poverjeniki za CZ ki prispevajo k normalizaciji razmer na prizadetem območju.

Prebivalci prostovoljci poskrbijo na svojih območjih, ki so ga prizadele poplave za varovanje premoženja, za kar sicer skrbi tudi policija.

Ob poplavah se objavi posebna telefonska številka na kateri bodo lahko občani dobili vse informacije v zvezi z poplavami in informacije o ravnanju po poplavah.

Da bi lahko prebivalci učinkovito izvajali ukrepe za zaščito svojega zdravja in življenja, morajo biti temeljito seznanjeni katera območja v Občini Mežica so poplavljeni, stopnjo nevarnosti kakor tudi z vsemi možnimi in potrebnimi zaščitnimi ukrepi.

Prebivalcem morajo biti vnaprej dana vsa potrebna navodila glede načina obveščanja ob nesreči, o vrsti nevarnosti kot tudi o potrebnih zaščitnih ukrepih in njihovem izvajanju.

Ob poplavah zagotovimo, da so vsi prebivalci pravočasno obveščeni o uvedenih ukrepih in nalogah zaščite in reševanja ob poplavah in jim zagotavljamo dodatna navodila za izvajanje ukrepov in nalog ter opozarjamo na posledice, če se ukrepi in naloge ne izvajajo.

Navodila prebivalcem za ravnanje ob poplavi se nahajajo tudi na internetni strani URSZR ter v zloženkah URSZR, ki bodo razdeljene občanom ob poplavah.

D - 45	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nevarnosti nastanka poplav in ob poplavah
D - 35	Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta zaščite in reševanja

10 OCENJEVANJE ŠKODE

Občinska komisija za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah mora zbrati dokazila o škodi oziroma oceniti škodo. Oceno škode mora predložiti v pregled in potrditev regijski komisiji za oceno škode ob naravnih in drugih nesrečah.

Občinska komisija za ocenjevanje škode po poplavah najprej pripravi grobo oceno škode, ki je podlaga za odločanje o pomoči prizadetim občinam pri zagotavljanju osnovnih pogojev za delo ter pripravo sanacijskih programov.

Pri tem ji lahko pomagajo tudi člani Regijske komisije za ocenjevanje škode.

Občinska komisija se poleg dela na terenu sestaja v prostorih Občine Mežica. Komisija dokumentira in popiše nastalo škodo v skladu z zakonsko določeno metodologijo.

Regijske komisije za oceno škode nato popišejo oziroma ocenijo škodo zaradi poplav na podlagi predpisane metodologije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah. Pri tem delu jim pomagajo pristojni občinski organi.

Za čimprejšnje izplačilo zavarovalnih premij oškodovancem, so zavarovalnice dolžne čim prej po poplavah napotiti cenilce na območje poplav in oceniti nastalo škodo na objektih, ki so zavarovani.

Organizacijo ocenjevanja v sodelovanju z občino prevzame Izpostava URSZR Slovenj Gradec v svojih prostorih oz. na terenu, občina pa ji nudi pomoč.

[D – 33 Program usposabljanja, urjenja in vaj](#)

[D - 34 Navodilo za vodenje in vzdrževanje zbirke podatkov](#)

[D - 35 Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrtov](#)

[D- 45Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nevarnosti nastanka poplav in ob poplavah](#)

11 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

11.1 Pomen pojmov

- **limnograf** je naprava s katero merimo količino padavin.
- **hidrologija ali vodoznanstvo** je znanost, ki proučuje vode na kopnem (nad površjem, na površju in pod površjem).
- **meteorologija** je znanost in operativna dejavnost. Osnovni namen rednega in sistematičnega spremljanja meteoroloških pojavov je pravočasno napovedovanje in obveščanje o vremenskih pojavih zaradi zaščite, obrambe in varovanja prebivalstva in dobrin ter zaradi čim bolj smotrnega izrabljanja z vremenom, podnebjem in vodami povezanih naravnih danosti. Poleg merjenj je bilo za vzpostavitev vremenske službe potrebno tudi razumevanje dogajanj v ozračju.
- **nevarnost** je (naravna ali druga ustrezna) danost za katerikoli neugoden pojav, ki je povezan z možno nesrečo in lahko povzroči neugodne učinke.
- **ranljivost** je stopnja škode ali posledic, ki bi lahko nastale zaradi potencialno škodljivega pojava.
- **ogroženo območje** je območje, kjer zaradi nevarnosti škodljivega delovanja voda - poplav in erozije, zemeljskih in hribinskih plazov, snežnih plazov ter ledu, pogojenih z naravnimi značilnostmi in obstoječe rabe prostora (stalne prisotnosti ljudi in zgradb) obstaja potencial ogroženosti življenj in zdravja ljudi ter potencial materialne škode.
- **poplava** je naravni pojav, ki nastane zaradi izredno močnih padavin ali naglega taljenja snega ali medsebojnega skupnega delovanja. Je naravna nesreča, ko izredni vodni pretok povzroči občutno škodo ob razlitju vode iz struge po okolici.
- **poplavni val** se pomika po reki navzdol tem hitreje, čim hitreje le-ta narašča. Hitrost je pri večjih nižinskih rekah od 2 – 5 km/h, pri nenadnih povodnjih hudourniškega značaja pa tudi čez 15 km/h. Ko reka prestopi bregove, se hitrost vode hitro zmanjša.
- **povodenj** je naravna nesreča, ko izredni vodni tok povzroči občutno škodo v rečni strugi.
- **porečje** je območje, s katerega vse celinske vode odtekajo preko potokov, rek ali jezer v reko ali jezero.
- **škoda** obsega ekonomske izgube, ocenjene po nesreči.
- **vodno območje** je s predpisom določeno območje, ki obsega eno ali več sosednjih povodij, skupaj s pripadajočimi podzemnimi vodami ter obalnim morjem in je teritorialna podlaga za upravljanje z vodami.
- **vodostaj** je višina nivoja vode v rečnem koritu in ga merimo z vodomerno letvijo ter izračunamo v centimetrih. Vodostaj opazujemo vsak dan zjutraj, posebno na večjih rekah. Letev je navadno pritrjena ob mostovih in je razdeljena na 2 cm široke bele in črne proge.

Kota »0« od katere merimo gladino vode, je postavljeno tako, da imajo vodostaji najpogosteje pozitivne vrednosti.

- **vodni pretok** je tista množina vode, ki preteče skozi ovlažen rečni profil na kakem mestu v 1 sekundi. Izrazimo ga v m^3/sek , izračunamo pa tako, da površino ovlaženega profila pomnožimo s srednjo množino vode. Vodni pretok je močno povezan z višino vodostaja.

11.2 Razlaga okrajšav

ARSO	Agencija RS za okolje
CORS	Center za obveščanje RS
CZ	Civilna zaščita
OŠCZ	Občinski štab Civilne zaščite
CZ RS	Civilna zaščita Republike Slovenije
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
HE	Hidroelektrarna
MEEL	Mobilna enota ekološkega laboratorija
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MO	Ministrstvo za obrambo
MOPE	Ministrstvo za okolje, prostor in energijo
PGE	Prostovoljna gasilska enota
PU	Policijska uprava
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	Radiološka, kemična in biološka zaščita
RS	Republika Slovenija
RKS	Rdeči križ Slovenije
TV	Televizija
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
ZA-RE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZIR	Zaščita in reševanje
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

12 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

12.1 Priloge

P - 6	Seznam članov štaba CZ občine Mežica
P - 7	Seznam odgovornih oseb v Občini Mežica
P - 12	Operativni načrt PGD Mežica
P - 22	Pregled objektov kulturne dediščine v občini Mežica
P - 74	Seznam ekip tehnično-reševalne enote CZ Mežica
P - 75	Seznam ekip službe za podporo CZ Mežica
P - 53	Imenik uporabnikov ZARE radijskih postaj na področju ZiR za izpostavo URSZR Sl. Gradec, regijski štab CZ, sosednje občine in občino Mežica.
P - 66	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev ZiR v občini Mežica
P - 68	Vzorec prošnje za pomoč v materialnih sredstvih
P - 70	Pregled javnih občil in oseb, katerim se posredujejo podatki za objavo in vabilo za tiskovne konference
P - 80	Pregled objektov, v katerih bo možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev
P - 81	Pregled objektov javne prehrane in njihovih zmogljivosti v občini Mežica
P - 93	Hidrotehnični elaborat; karta z označenim poplavnimi območji
P - 94	Seznam članov komisije za ocenjevanje poškodb in uporabnosti objektov

12.2 Dodatki

D - 23	Načrt dejavnosti občine Mežica ob aktiviranju načrtov ZiR
D - 33	Program usposabljanja, urjenja, vaj
D - 34	Navodilo za vodenje in vzdrževanje zbirke podatkov
D - 35	Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta zaščite in reševanja
D - 45	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nevarnosti nastanka poplav in ob poplavah